

Vzdělávací oblast : **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**

Vyučovací předmět: **DĚJEPIS**

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení

Ročník	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dotace							2	2	2	1+1
Povinnost (skupina)							povinný	povinný	povinný	povinný

Vyučovací předmět dějepis je zařazen samostatně v 6. - 9. ročníku v hodinové dotaci 2 hodiny týdně ve všech ročnících. V předmětu Dějepis je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost, oboru dějepis.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci osvojili historické, sociální a kulturně-historické souvislosti o vývoji společnosti a důležitých společenských jevech. Hlavní poslání předmětu Dějepis spočívá v kultivaci historického vědomí kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Znalost různých historických etap napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti kulturních, politických, sociálních a ekonomických faktů tvořících rámeček každodenního života. K specifickým úkolům výuky dějepisu patří i vytváření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvarům minulosti, smyslu pro pochopení a respektování odlišných kultur. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti. Důraz je proto kladen především na hlubší poznání dějin našeho národa v kontextu s evropským a světovým vývojem.

Při výuce dějepisu v 6. - 9. ročníku základní školy je uplatňováno chronologické hledisko. Některé tematické celky (např. z dějin umění) umožňují navázání mezipředmětových vztahů a kooperaci s dalšími předměty (např. hudební, výtvarnou a literární výchovou). Propojení s jinými předměty je přínosné především v tom, že tyto předměty nahlížejí na daný historický jev, událost či osobnost pod svým specifickým úhlem.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

KOMPETENCE K UČENÍ

UČITELÉ

- zadávají úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vedou žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- vedou k zamyšlení nad historickým vývojem
- poskytují metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům

ŽÁCI

- propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářejí komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislosti
- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

UČITELÉ

- vedou ke kritickému myšlení a logickému uvažování, schopnosti obhájit svá rozhodnutí
- zadávají rozmanité aktivity
- zařazují metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- kladou otevřené otázky
- umožňují žákům přístup k pomůckám a informačním zdrojům

ŽÁCI

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému, nacházejí jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, svá rozhodnutí jsou schopni obhájit

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

UČITELÉ

- vedou žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování

- zařazují do výuky diskusi
- vedou žáky k věcnému argumentování
- vedou žáky k práci s různými typy textů, k využívání informačních a komunikačních prostředků

ŽÁCI

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

UČITELÉ

- vytvářejí příznivé klima třídy
- dodávají žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhají
- vedou žáky k účinné spolupráci ve skupině, k diskusím v malé skupině i k debatě celé třídy, k potřebě efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

ŽÁCI

- umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají si
- upevňují dobré mezilidské vztahy; umí hodnotit svoji práci i práci ostatních

KOMPETENCE OBČANSKÉ

UČITELÉ

- reflektují při výuce společenské i přírodní dění
- vedou žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivují žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstují v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

ŽÁCI

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektují, chrání a oceňují naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit

KOMPETENCE PRACOVNÍ

UČITELÉ

- požadují dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňují žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vedou žáky k využívání znalostí v běžné praxi

ŽÁCI

- dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- dokáží vědomosti a dovednosti aplikovat v praxi

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- orientuje se na časové přímce
- vysvětlí, proč a kde uchováváme historické prameny; vysvětlí, proč vznikalo náboženství
- naučí se charakterizovat základní etapy vývoje člověka
- popíše, jak ovlivnilo podnebí život našich předků
- dokáže vysvětlit rozvoj v zemědělství, zpracování kovů, ...
- orientuje se na mapě-archeologická naleziště; na mapě ukáže nejstarší starověké státy
- vysvětlí příčinu vzniku nejstarších civilizací a objasní souvislost jejich vzniku s přírodními podmínkami
- popíše rozvrstvení společnosti a způsob obživy u jednotlivých starověkých států
- zhodnotí kulturní přínos Mezopotámie, Egypta, Indie, Číny a států na Blízkém východě
- vyjmenuje nejdůležitější objevy a vynálezy; na mapě ukáže nejstarší starověké státy
- popíše rozvrstvení společnosti a způsob obživy u jednotlivých starověkých států
- na mapě ukáže oblast starověkého Řecka a nejvýznamnější městské státy
- stručně vyloží obsah zadaných řeckých bájí
- popíše uspořádání společnosti, uvede základní funkce městských států
- na obrázcích rozezná základní antické sloupy
- na příkladu Solónovy vlády v Athénách vysvětlí podstatu antické demokracie
- vysvětlí historickou úlohu a význam Alexandra Makedonského
- na mapě ukáže rozsah římské říše v jednotlivých fázích vývoje; vyjmenuje postupné změny způsobu vlády a státního zřízení v Římě
- vysvětlí vznik a vývoj křesťanství a jeho význam pro další vývoj římské společnosti
- charakterizuje okolnosti zániku západořímské říše; uvede významné osobnosti a důležité kulturní památky římské říše

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<p>- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků</p> <p>- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</p> <p>- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</p> <p>- objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p> <p>- uvede příklady archeologických kultur na našem území</p> <p>- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</p> <p>- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</p> <p>- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Úvod do dějepisu, historický čas a prostor <ul style="list-style-type: none"> - historické prameny - historický čas a prostor ▪ Člověk a lidská společnost v pravěku <p>Pravěk</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk zručný, vzpřímený, rozumný, dnešního typu <p><u>Mladší doba kamenná</u></p> <p><u>Pozdní doba kamenná</u></p> <p><u>Doba bronzová</u></p> ▪ Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz <p>Starověk</p> <p><u>Nejstarší starověké civilizace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína <p><u>Blízký východ a Středomoří</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kréta, Chetitě, Fénicičané, Palestina <p><u>Pozdní doba kamenná a doba bronzová ve střední Evropě</u></p> 	<p>VMEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané - Evropa a svět nás zajímá <p><i>Z (7. ročník) : Afrika, Asie</i></p> <p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání <p><i>(M – řešení problémů</i> <i>Fy – prohlubování získaných poznatků v praxi)</i></p> <p>MkV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - etnický původ - lidské vztahy <p><i>(VV-světové výtvarné umění, architektura)</i></p> <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí - ekosystémy <p><i>(Z – demografický vývoj světa, globální působení člověka)</i></p> <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p><i>(demokracie jako protiváha diktatury)</i></p>

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	6.

<p>- orientuje se na časové ose a v historické mapě</p> <p>- řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p> <p>- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p>	<p>▪ Antika, antické Řecko a Řím</p> <p>Antika -časové vymezení, vysvětlení pojmu</p> <p><u>Starověké Řecko</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - příchod řeckých kmenů - vznik řeckých městských států, řecká kolonizace - Athény za Solóna, Sparta - Řecko-perské války - Athény za Perikla - Peloponéská válka - Makedonie a říše Alexandra Velikého - řecká vzdělanost a věda, řecké umění <p><u>Starověký Řím</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - počátky Říma, republika, ovládnutí Itálie - punské války - Řím po ovládnutí Středomoří - krize republiky, Spartakovo povstání - konec republiky, vznik císařství - římské císařství a jeho rozkvět - krize římského císařství - vznik křesťanství - zánik západořímské říše - římská vzdělanost věda a kultura - Evropa v době starověkého Říma 	<p>Přesahy:</p> <p>VV (6. ročník) : z historie</p> <p>VV (7. ročník) : z historie</p> <p>ČJ (6. ročník) : obecné poučení o jazyce, literární druhy a žánr, čtení</p> <p>OV (6. ročník): naše vlast, život ve společnosti</p> <p>OV (7. ročník) : lidská práva</p> <p>Z (8. ročník) : Evropa – obyvatelstvo a hospodářské poměry, politické rozdělení, přírodní poměry</p>
---	---	--

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- vysvětlí, proč došlo ke stěhování národů ve střední Evropě; ukáže na mapě, kde se jednotlivé kmeny usazovaly a vytvářely nové říše
- popíše původ a způsob života Slovanů
- popíše společenské rozvrstvení jednotlivých říší a ukáže jednotlivé říše na mapě
- objasní význam cyrilometodějské mise
- s pomocí obrazové dokumentace pojmenuje velkomoravské stavby, slovanské šperky
- s pomocí mapy vyjmenuje kmeny žijící na území Čech
- reprodukuje nejstarší pověsti
- vysvětlí příčiny křížových výprav a stručně popíše jejich průběh a výsledky
- ukáže na mapě územní rozsah českého státu
- uvede charakteristické rysy románského stavebního slohu, uvede charakteristické rysy gotického stavebního slohu
- charakterizuje vývoj českého státu za vlády Přemyslovců
- popíše příčiny a průběh stoleté války
- na konkrétních příkladech demonstuje význam osobnosti Karla IV. pro české země
- na příkladu české společnosti osvětlí strukturu středověké společnosti, objasní vznik měst
- vysvětlí, co vedlo Husa ke kritice církve
- na časovou osu zaznamená nejvýznamnější události husitské revoluce, pojmenuje husitské zbraně a objasní způsob vojenské taktiky husitů
- zhodnotí význam mírových návrhů Jiřího z Poděbrad směřujících k vytvoření středoevropského soustátí DV
- popíše poměry v českých zemích za vlády Jagellonců
- objasní důvody objevných plaveb, ukáže na mapě cesty významných mořeplavců
- vysvětlí pojmy renesance a humanismus, uvede typické znaky renesanční architektury, vyjmenuje renesanční umělce
- vysvětlí příčiny nespokojenosti různých společenských vrstev v 16. století a porovná je s husitskou revolucí v 15. století
- vysvětlí pojmy reformace a protireformace, popíše průběh reformace v Německu, Anglii a Francii
- zhodnotí postavení zemí Koruny české v rámci habsburské monarchie (sídelní město, nárůst moci stavů atd.)
- zhodnotí, jaký význam pro kulturní úroveň Prahy měla osobnost Rudolfa II.
- stručně popíše průběh českého stavovského povstání a následně jednotlivých etap třicetileté války
- vyjmenuje významné vojevůdce, myslitele — exulanty
- vyvodí společenské, náboženské, sociální důsledky třicetileté války pro české země

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nový etnický obraz Evropy <ul style="list-style-type: none"> - středověk - vytváření středověké Evropy - Slované na našem území a Sámova říše - křesťanství v raném středověku - Velká Morava - Arabská říše, Byzantská říše - vznik nových států (Uhry, Kyjevská Rus, Polsko, oblast dnešního Německa, Francie, Anglie) - křížové výpravy ▪ Český stát a středověká Evropa <ul style="list-style-type: none"> - počátky českého státu - Přemyslovci - křesťanství - ovládnutí prostoru Čech - románská kultura - život zemědělců - středověká města - poslední Přemyslovci (vrchol č. státu) - český stát za Lucemburků - gotická kultura 	<p>VMEG:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - jsme Evropané <i>(kořeny a zdroje evropské civilizace)</i> - objevujeme Evropu a svět <i>(vznik Svaté říše římské, křížové výpravy)</i> <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>(historické památky)</i> <p>MkV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference - etnický původ - multikulturalita <i>(předsudky, stereotypy kat. církve, husitství)</i> - lidské vztahy <i>(vztahy mezi kulturami, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)</i> - princip sociálního smíru a solidarity

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	7.

<ul style="list-style-type: none"> - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> - stoletá válka - situace v Čechách na počátku 15.století - Jan Hus - husitské války - český stát za Jiřího z Poděbrad a Jagellonců <li style="padding-left: 20px;">▪ Pozdní středověk, počátek novověku - zámořské objevy - renesance - reformace a protireformace - reformace ve střední Evropě a v západní Evropě - nástup Habsburků na český trůn - hospodářství - třicetiletá válka - české stavovské povstání - důsledky třicetileté války na české země 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání (<i>M – řešení problémů</i> <i>Fy – prohlubování získaných poznatků v praxi</i>) <p>Přesahy: VV (7. ročník) : z historie</p> <p>OV (7. ročník) : člověk a morálka, lidská práva, globální problémy</p> <p>ČJ (7. ročník) : obecné poučení o jazyce</p> <p>Z (7. ročník) : Asie</p>
--	---	--

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- srovná novověk se středověkem v politické a hospodářské oblasti
- popíše průběh občanské války v Anglii
- popíše způsob vlády v jednotlivých zemích
- vysvětlí podstatu merkantilismu
- orientuje se na časové ose a v historické mapě
- vysvětlí pojem české baroko, rozpozná základní znaky barokní architektury
- uvede, v čem se osvícenství lišilo od středověkého pohledu na svět
- vyjmenuje významné osvícence; na mapě ukáže země, které byly v 18. století anglickými koloniemi
- popíše průběh války o americkou nezávislost
- popíše důsledky třicetileté války pro obyvatelstvo českých zemí
- objasní pojem osvícenský absolutismus
- popíše významné reformy obou panovníků a zhodnotí jejich význam pro společnost i další vývoj habsburské monarchie
- popíše situaci ve Francii, vysvětlí význam francouzské revoluce
- objasní vliv osobnosti Napoleona I. na vývoj Evropy
- popíše rozvoj průmyslové výroby a její vliv na společnost
- pomocí mapy, odborné literatury objasní kulturní vývoj Evropy
- charakterizuje vládu Ludvíka XVI. a vyvodí příčiny všeobecné nespokojenosti francouzské společnosti
- popíše průběh francouzské revoluce, zhodnotí význam francouzské revoluce a Napoleonovy vlády pro ostatní Evropu
- na mapě ukáže země, kam směřovaly Napoleonovy výboje a místa významných bitev
- charakterizuje důsledky průmyslové revoluce pro společnost
- charakterizuje národní obrození v Čechách, zhodnotí jeho význam, seznámí se s hlavními představiteli
- objasní podstatu revolučních nepokojů v Evropě před r.1848
- popíše průběh revolucí v roce 1848 v jednotlivých zemích
- vysvětlí, jaké byly snahy českých obrozenců v 1. polovině 19.století (jazykový charakter počátku obrození)
- vysvětlí, kam směřovala expanzivní politika evropských velmocí a zhodnotí význam kolonií
- vyjmenuje významné vynálezy a jejich objevitele
- objasní skutečné důvody rozporů mezi velmocemi, odhadne další vývoj
- charakterizuje spojenecké vztahy mezi velmocemi před první světovou válkou
- uvede příčiny, které vedly k vypuknutí první světové války; stručně popíše průběh první světové války

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<p>- orientuje se na časové ose a v historické mapě</p> <p>- řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p> <p>- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky</p> <p>- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus</p> <p>- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</p> <p>- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vrcholný novověk <p>- občanská válka v Anglii</p> <p>- absolutistické monarchie v Evropě</p> <p>- baroko (vzdělanost, architektura, literární památky, stavební památky)</p> <p>- osvětlení</p> <p>- české země v rámci habsburské monarchie po třicetileté válce</p> <p>- vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II.</p> <p>- vznik USA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Francouzská revoluce a napoleonské války <p>Francie před revolucí</p> <p>- revoluce</p> <p>- napoleonská doba</p> <p>- revoluční a národní osvobozenécké hnutí v Evropě</p> <p>- rozšíření průmyslové revoluce</p> <p>- rozvoj vědeckého poznání</p> <p>- zápas za sociální spravedlnost (utopisté, marxisté, ..)</p> <p>- habsburská monarchie po Vídeňském kongresu</p> <p>- národní obrození v Čechách</p>	<p>VMEG:</p> <p>- jsme Evropané</p> <p>- Evropa a svět nás zajímá (<i>revoluce USA, Fr., VB, 1848</i>)</p> <p>- objevujeme Evropu a svět (<i>reformace, klíčové události – 1492 – objevení Ameriky</i>)</p> <p>VDO:</p> <p>- formy participace občanů v politickém životě</p> <p>- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (<i>USA, Fr. – revoluce</i>)</p> <p>(<i>Listina práv a svobod, ústava</i>)</p> <p>- občan, občanská společnost a stát (<i>AJ, NJ – kulturní rozmanitost, respekt k tradicím</i>)</p> <p>MkV:</p> <p>- multikulturalita</p> <p>- kulturní diference</p> <p>- lidské vztahy</p> <p>- princip sociálního smíru a solidarity (<i>VV-světové výtvarné umění, architektura</i>)</p>

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	8.

<p>- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</p> <p>- na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy</p> <p>- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutím vybraných evropských národů</p> <p>- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií</p> <p>- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</p>	<p>▪ Revoluce v 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - revoluce 1848 - nové umělecké směry (rokoko, klasicismus, empir, romantismus, secese) - konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus - ústava, politické strany, občanská práva - sjednocení Německa a Itálie - válka S x J v USA - vznik Rakouska-Uherska - politika českého měšťanstva - kolonialismus - spory mezi velmocemi v Evropě - touha po novém dělení světa - první světová válka (příčiny, záminka, průběh, důsledky) 	<p><u>MV:</u> -kritické myšlení a vnímání mediálního sdělení <i>(vliv médií na společnost, rozlišování a práce s různými typy historických pramenů)</i></p> <p><u>EV:</u> - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí <i>(Z – demografický vývoj světa, globální působení člověka)</i></p> <p><u>OSV:</u> - rozvoj schopností poznávání <i>(-způsob života v novověku M – řešení problémů Fy – prohlubování získaných poznatků v praxi)</i></p> <p>Přesahy: VV (8., 9. ročník) : z historie OV (9. ročník): stát a hospodářství, mezinárodní vztahy Z (8., 9. ročník) : Evropa – obyvatelstvo a hospodářské poměry; průmysl ČR PBI (8. ročník) : ekologie ČJ (6.-8. ročník) : literární výchova</p>
--	---	--

9. ROČNÍK - DOTACE: 1+1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- objasní úlohu TGM v zahraničním odboji, objasní úlohu legií
- popíše změny v politickém a územním uspořádání Evropy po první světové válce
- popíše sled událostí, které vedly ke vzniku ČSR
- popíše změny v územním uspořádání, charakterizuje politické strany a hospodářskou situaci první republiky
- popíše okolnosti vzniku světové hospodářské krize, její projevy a důsledky
- osvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vznikem extremistických hnutí (komunismus, fašismus)
- charakterizuje průběh hospodářské krize v ČSR, uvede její důsledky
- charakterizuje Hitlerovy představy o Československu
- uvede důsledky mnichovské dohody pro ČSR
- stručně a s pomocí mapy popíše příčiny, průběh a výsledky druhé světové války
- osvětlí Hitlerovy názory o „čistotě rasy“, vysvětlí pojem konečné řešení židovské otázky, holocaust a genocida“
- popíše běžný život v protektorátu Čechy a Morava
- zhodnotí úlohu našeho domácího a zahraničního odboje, konkretizuje na příkladech
- charakterizuje politický vývoj v Československu v letech 1945–1948
- vysvětlí problematiku odsunu sudetských Němců
- charakterizuje komunistický převrat v Československu roku 1948 a jeho důsledky
- uvede konkrétní akce protikomunistického hnutí v 80. letech s vyústěním v sametovou revoluci
- vysvětlí pojem studená válka a konkretizuje na příkladech (první berlínská krize, válka v Koreji, karibská krize, válka ve Vietnamu)
- porovná vývoj východního bloku (totalitní systém) se západním blokem (demokratický systém)
- na mapě ukáže oblasti tzv. třetího světa a uvede příčiny rozpadu kolonialismu
- na mapě ukáže místa, kde dodnes přetrvávají ohniska napětí
- srovná obecné rysy kultury západního a východního bloku
- uvede příklady vědeckých objevů

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	DĚJEPIS	9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<p>- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p> <p>- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</p> <p>- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</p> <p>- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ První světová válka a svět mezi válkami <ul style="list-style-type: none"> - Pařížská mírová konference - revoluce v Rusku - vznik ČSR - první léta ČSR - sovětské Rusko, SSSR (gulagy, komunismus, čistky) - Itálie a vznik fašismu - světová hospodářská krize - nacismus v Německu - příprava na novou válku - ČSR a nacistické Německo - Mnichov ▪ Druhá světová válka <ul style="list-style-type: none"> - druhá republika a vznik protektorátu Čechy a Morava - druhá světová válka (příčiny, průběh, výsledky) - konference o poválečném uspořádání světa - holocaust - důsledky války, - jaderné zbraně 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání (<i>M – řešení problémů</i>) <i>Fy – prohlubování získaných poznatků v praxi</i> <i>CH- význam chemie pro společnost</i> <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - občan, občanská společnost a stát - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (<i>totalita versus demokracie</i>) - formy participace občanů v politickém životě (<i>AJ, NJ – kulturní rozmanitost, respekt k tradicím</i>) - nerovnoměrnost vývoje různých oblastí světa; <i>porušování lidských práv, klady a nedostatky demokratických systémů, totalitní režimy</i> <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí

<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Svět po druhé světové válce - studená válka ve světě, konflikty ve světě - ČSR (po válce, Únor, 50. léta, období tání, 1968, normalizace) - sovětský blok (berlínské krize, 1956 Maďarsko, situace v Polsku, SSSR po válce, smrt Stalina, XX. sjezd -podpora levicových režimů) - sametová revoluce (příčiny, průběh) - vznik ČR, kolonialismus - národně osvobozenecý boj, konflikty Z x V - v zemích 3. světa - integrace Evropy - problémy současného světa (globalizace, ropné krize, válka s terorismem, globální oteplování) - rozvoj vědeckého poznání ve 20.století (počítače, jaderná energie), kultura, sport 	<p><u>MkV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference - lidské vztahy -etnický původ -multikulturalita - princip sociálního smíru a solidarity v politickém životě <p><i>(VV-světové výtvarné umění, architektura)</i></p> <p><u>VMEG:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět <p><i>(Z-charakteristika jednotlivých zemí světa, aktuální dění; rozvojové země a život dětí v rozvojových zemích- nerovnoměrnost vývoje a podmínek života)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané <p><u>Přesahy:</u></p> <p>VV (8. ročník) : z historie VV (9. ročník) : z historie OV (9. ročník): stát a hospodářství, mezinárodní vztahy Z (8. ročník) : Evropa - obyvatelstvo a hospodářské poměry Z (9. ročník) : průmysl ČR PBI (8. ročník) : ekologie ČJ (6.-8. ročník) : literární výchova</p>
--	--	---